

Miekotontun joulu

Miekon on joulupukin erikoistonttu, jonka vuosisataisiin kokemuksiin sääennusteissa oli joulupukki tottunut luottamaan. Hänen salainen asema- ja tähystyspaikka sijaitsi Napapiirillä, korkealla vaaralla, Pieskänjupukan jyrkänteellä. Miekojärveläiset kalastajat monien sukupolvien ajalta tiesivät kyllä että Jupukka piipustelee. Mutta vain osalle näistä vaarojen yli kulkeneille ei ollut yllätys se, että sateen jälkeiset sumupilvet tuoksuivat tervakselta. Metsämiesten, eränkävijöiden tulilta arveltiin savun tuoksun tulevan. Niinpä Jupupukan savuntuoksuiset pilvet kätkivät sisään vuosisatojen salaisuuden, jonne olin kerran saanut kurkistaa.

Miekon päätehtävänä oli toimia joulupukin pääsääntöinä oman maakunnan, Lapin joulun lumi- ja jääolosuhteille. Kesäisin aikaa oli toki muuhunkin. Useat kerrat oli pukki valoisina kesäöinä Miekon kanssa istunut heidän molempien mielipuhassa - puuveneessä onki kädessä. Olipa pukki luottanut Miekolle myös toisen vuotuisen erikoistehtävän: joulupöydän kalaherkkujen hankinnan. Kesään kuului myös ahkerointia. Miekon oli liikkunut vaarojen lakijängillä kooten poroille niittyheinää. Ja kuuluihan kesään myös kuivien tervaspuiden ja kantojen nostoa. Onneksi pukki oli lähettänyt hieman apuvoimia raskaaseen työhön. Rekitontut Raanu ja Vietonen olivat ilahduttaneet Miekkoa näissä kesäyön touhuissa.

Äänet järveltä saivat näiden erikoistonttujen isot karvaiset korvat liikkumaan ja tarkentamaan kuuloaan. "Tunnen nuo äänet" hymyili Miekon. "Se on se kalastajaparisko, joka tuolla saarella asuu.. Niinköhän lähtivät yöksi verkoille? myrsky onkin tyyntynyt." Raanu nousee kepeästi aihkipuun oksille kuin asiaa varmistaakseen. Ja totta, vene liukuu kohti eteläselkää. "Veljet tiedättekö mitä? Sieltä nousee vielä savu saunan piipusta.", toteaa Raanu ja kääntää katseensa puun alla oleviin Miekoon ja Vietoseen. "Hyvä ajatus" toteaa Miekon. "Lopetetaan työt tältä yöltä ja lähdetään saunaan. Olemme sen ansainneet.", jatkaa Vietonen ja tarkastelee isoja karvaisia käsivarsiaan.

Tonttukolmikko pistäytyy jyrkänteellä ja pian kallioseinästä aukeaa ovi Miekon kotiluolaan. Siellä näytti kotoisalta. Iso kynttilä loi valoaan ja varjoja kallioseiniin. Miekon kohensi valtaisa takkaa ja nosti sinne pienen tervaskannon. Tuli valaisi hetkessä luolan ja sen perällä kiskoilla olevan sääennustuksissa käytettävän tähystystornin. "Sen aika tulee." totesi Miekon kun huomasi tonttuveljien kiinnostuneena katselevan tuota korkeaa luolassa olevaa tornia. Nyt vaihdettiin työlakit (punaiset) tonttulakit vihreisiin saunamyssyihin. Miekon ojensi evästä reppuihin ja pian he olivat menossa polkua pitkin järven rantaan. "Ääniä Miekon." totesi Raanu. "Tänne, pian!" näyttää Miekon. He menevät ison kuusen juurelle. Samalla Miekon ojentaa pulloa, joka olikin tontuille

tuttua näkymättömyyslinimenttiä. Äänet voimistuivat. Siinä olikin perhe lähtenyt ihastelemaan yöttömän yön aurinkoa Jupukalle. Niin he kuuluivat hengästyneenä puhelevan ja heidän perässään tuli pieni koira. Koira pysähtyi kuusen alle ja hetken se selvästi vainusi tonttujen olemassaolon. Tontut pitivät hengitystään. Onneksi koiran isäntä kutsui lemmikkiään ja tonttukolmikko huokaisten puisteli päätään ja katseli toisiaan.

Pian oltiin rannassa ja rantahiekalla heitä oli vastassa Valkko, yksi pukin rekiporoista. Se tuntui nauttivan vilpoisasta rantavedestä ja maukkaista kortteista. Valkko nyökytteli kuin tervehtien ja Raanu ja Vietonen, jotka pukin rekitonttuina puhuivat myös porojen kieltä, tuntuivat vaihtavan kuulumisia. "Vene on nyt toisella puolella hiekkaa." kertoo Raanu. "Vesi on ollut nousussa ja on pitänyt vaihtaa veneen paikkaa." Pian hän nostelee puun oksia ja sieltä löytyy tuttu puuvene.

On hiljaista. Vain kuikan huuto kaikuu järvenselillä. Pian vene kohahtaa salmen hiekkään. Vietonen hyppää keulasta ja kertoo menevänsä tarkistamaan vieläkö saunassa on hiilustaa jäljellä. Raanu, joka on rekitonttuista taitavin ja mainio puukonkäsittelijä, aikoo tehdä vihdat. "Hienoa veljet. Teen meille evästä sillä vatsani kurnahteele kuin kesäinen ukkonen." naurahtaa Miekon.

Vietonen puhaltaa posket pyöreinä ja nenä punaisena saunanpesään. Ja totta, kyllä sieltä vielä hiilusta löytyi. Pian tuohet ritisevät ja nuoleskelevat puita. Vietonen katselee ympärilleen. Kaikki hirsisaunassa näyttää samalta kuin muutama vuosi sitten. Vietonen istuskelee lauteilla ja kuuntelee tulipesän kohinaa ja muistelee Santtua (saunatonttu). "Se se meidät yllätti lämpimällä saunalla ja puurolla. Taisi olla se vuosi kun kaadoimme joulupukille joulukuusen." hän muistelee ja huomaa vatsansa kurnahtelevan.

Tulilla rannassa istuvat Miekon ja Raanu. Kahvi höyryää ja pannulla tuoksuu jotain herkullista. Samalla hän huomaa komeat vihdat roikkumassa koivun oksassa. "Onpas hyvä että teit vihdat. Oli jo aika tehdä kunnan vihdat. Olivat näköjään kalastajapariskolla jo kehnonlaiset." naureskelee Vietonen.

Tontut jatkavat yön viettoa syöden ja saunoskellen. Välillä tonttujen remakka nauru kaikuu salmessa saaden pikkulinnut hämilleen. Tontut käyvät myös rantavedessä kahlaamassa. Tonttujen leveät karvaiset jalat tuntuvat kutiavan vedessä. Ja sekös ikinuoria tonttuja riemastuttaa.

Aurinko on jo melkoisen korkealla. "Veljet" toteaa Miekon "kalastajaparisko on kohta palaamassa. Ehkä meidän on syytä siirtyä vaaraan hieman lepäämään, sillä ensi yönä työmme jatkuvat."

Vesipisara tipahtaa kallion katosta Miekon leveälle tontunnenälle. Se saa tontun valpastumaan ja karvaiset korvat liikkuvat eri tahtiin kuin pienet lautaset singnaaleja hakeakseen. Sitten hiljaisuuden katkaisee kova pauke. "Pakkasherran sauva jäälakeuksilta" huomaa Miekon

ajattelevan ja pomppaa istumaan. Kelopuiset lavitsat, joiden päällä on porontaljat, Miekon siirtää sivuun ja miettii hakiessaan tulensyötysvälineitä, että kesällä pakkasherra... "Miten se voi olla mahdollista?" Samalla hän kuin varmistaakseen vilkaisee seinäkalenteriin, joka oli tiputtanut ison määrän päiviä. "Mitä?" tonttu räpsyttää silmiään "Onko nyt jo 4. päivä marraskuuta? Olin nukkunut melkoisen tovin." mutisee Miekon nyt ääneen. "Taisin nähdä unia meidän kesästä."

"Pahus, onpas täällä kylmä" Hieroen karvaisia kämmeniä yhteen Miekon syyttää isoa takkaa ja laittaa padan tulen loimuun. "Nyt täytyy saada ruokaa ja lämmintä ylle. Sekä selvittää, oliko totta tuo pakkasherran sivallus. Onko talvi jo tullut?" Samalla kun keitto lämpiää tulilla, Miekon kääntää isoa nahkakantista päiväkirjaansa. "Hups, taisin nukahtaa melkein kuukauden." Kauhoessaan savukalalle tuoksuva kalakeittoa Miekon muistaa joulupukin joulupöydän kalat. Nyt on pahat merrassa, jos kalastajat ovat jo kautensa lopettaneet. Pian Miekon työntää karvaiset tontunjalat töppösiin ja vetää poropeskiä päällensä, ottaa mustan muistikirjansa sekä suuntaa tähystystornille. Miekon vääntää kammesta. Kuin taikaiskusta rattaat alkavat pyöriä ja kiskot vievät tähystystornia kohti kallioseinää, joka väistyy avautuen molemmille puolille. Kipakka pakkasen tuntuu jo tontun kasvoilla hänen noustessa tähystystornin tikapuita ylöspäin. Samalla syttyvät valot monitoreihin ja tuttu sumu nousee ympärille.

"Talvi täällä on, luntakin." Miekon katselee ympärilleen ja kirjaa tietoja ylös. "Inari -6 ja pakastuu edelleen, joten jäät vahvistuvat ja luntakin tulee. Muonio -4 ja lauhtuvaa. Siitä olisin huolissani." Seuraavaksi hän ottaa kuparinvärisen kaukoputkikiikarin. "Siellä on kuitenkin kalastajat jään päällä ja oho! Yli 20 cm jäätä... hmm. Tämä on hyvä uutinen." Miekon kirjaa kirjaansa. Monitorit ja kiikarit siirtyvät aste asteelta ja pian ensimmäisen ennusteen tiedot alkavat olla käsissä. Miekon vaihtaa kaukoputken erikoiskiikareihin. Aamulla Miekojärven selkiä jäädyttänyt pakkasherra kulkee nyt sauvansa kanssa itään, jonne on tulossa mainioita pakkasia. Miekon hymyilee. "Mutta missä on hallatar lumisateineen?" pohtii Miekon. Lumihitaleita tipahtelee tontun kasvoille. "Oliko hallatar Jupukan takana?" Miekon jää pohtimaan hymy kasvoillaan. Lyhyt valoisa hetki tuntuu kääntyneen sinistä hämärää kohti. Miekon lähtee laskeutumaan tornistaan. Samalla monitorit sammuvat ja vaunut siirtävät tornia kohti luolaa.

Nyt Mieko kohentelee jälleen takkatulta ja siirtyy ison pöydän ääreen tehden tulevan viikon ennusteen piiroksineen. "Empä olisi huolissani. Kyllä tämä talvi tuntuu tulevan ajallaan." Miekon pohtii. Sitten Miekon muistaa ne joulupukin kalat. "Jeriksellähän on merkkitonttu Severi, joka siellä tuntuikin liikkuvan potkukelkalla." Niinpä Miekon siirtyy seinustalle ja vääntää kammesta, ja suuntaa anteenia Pallaksen suuntaan. "Hiljaista. Ainoat äänet ovat kuin revontulten räiskähtelyä... Mutta nyt kuuluu jotain."

- "Severi täällä. Haloo. Severi puhelimessa."

- "Severi, täällä Miekon. Mitä kuuluu?"

-”Hyvää hyvää. En vain osannut odottaa sinulta soittoa näin varhain. Yleensä soitat vasta kuukautta ennen aattoa.” jatkoi Severi.

-”Tiedätkö, minulla olisi sinulle erikoistehtävä Severi.”

Severi rykäisee kurkkuaan ja suoristaa tontun vartalonsa.

-”Millainen?” Severi kysyy. Äänessä on selvästi pientä jännitystä, onhan hän vasta nuori alle 150-vuotias tonttuharjoittelija.

-”Joulupukin joulupäydän kalat.” sanoo Miekon. ”Minun ne tietenkin piti hankkia, mutta sattui sellainen että otin pienet päiväunet. Sitten pakkasherra yllätti meidät kaikki ja täällä kalastuskausi taisi päättyä nukahdukseni aikana.”

”Näin Severi putkellani, että siellä kalastajat jatkavat kalastusta jo jään alta. Pitääkö se paikkansa?” -”Kyllä.” vastaa Severi ja jatkaa ”Tänään tarkistin, että jäänpaksuus on jo 22 cm ja lunta on 32 cm.” -”Kuulostaa hyvältä.” toteaa Miekon. ”Entä luuletko, että onnistut järjestämään meille sekä tuoreet että suolakalat?”

-”Ilman muuta!” Severi toteaa. ”Olenhan tätä pariskunnan kalastusta jo kohta kaksi viikkoa seurannut. Niin tai eihän he siitä kyllä mitään tiedä.” ”Kivaa on ollut istua potkurissa ja kurkkia kun hopeakylkiset kalat pulahtavat tulemaan avannoista.”

-”Severi, tämä kuulostaa hyvältä. Lupaa olla varovainen sekä pitää linimenttipullo taskussa.” ”Olen melkoisen varma, että kun annan huomenna joulupukille ennakoennusteen joulun säästä, hän varmasti tiedustelee kaloista. Olen iloinen että voimme ilmoittaa, että asia on hoidossa. Ja yhteinen joulujuhla on meidänkin osalta varmistettu.” ”Kiitos Severi, pidä vinkkelit kuivana. Palaan merkkipäivänä asiaan. Kuulemiin ja joulun tunnelmiin.” päättää Miekon.

Hyvää joulua ja onnellista tulevaa vuotta!

t. Kommodori Jukka ja kommodorska Päivi sekä Miekon -tonttu